

ภาคภูมิ ยศวัฒน์, ศรีนยา พงศ์พันธ์, วิภาวดี เล่งอี, อรุณพร สกกระเศรณี, สุทธนันท์ สุทธชนะ, วชิร แก้วเชานอก, ลักษณะ มาสังข์, จำเริญ บุญยรังษี, ทนงค์ศักดิ์ ภูศรี, วราลักษณ์ ตั้งคณะกุล

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 6 ระหว่างวันที่ 7-13 กุมภาพันธ์ 2559 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. ผู้ป่วยอาหารเป็นพิษ 82 ราย จังหวัดชัยภูมิ ผู้ป่วยเป็นนักเรียน 75 ราย และครูฝึก 5 ราย ที่มาเข้าค่ายแห่งหนึ่งในจังหวัดชัยภูมิ โดยมีผู้เข้ามาเข้าค่ายและรับประทานอาหารร่วมกันทั้งหมด 111 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 74 ไม่มีผู้เสียชีวิต ผู้ป่วยเข้ารับการรักษที่โรงพยาบาลชัยภูมิ 43 ราย (ผู้ป่วยใน 16 ราย และผู้ป่วยนอก 27 ราย) และเป็นผู้ป่วยจากการค้นหาเพิ่มเติม 39 ราย ผู้ป่วยแรกเริ่มมีอาการวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 16.00 น. อาการที่พบส่วนใหญ่ คือ ถ่ายเหลวเป็นน้ำร้อยละ 98.78 ปวดท้องร้อยละ 85.37 อ่อนเพลียร้อยละ 65.85 ไข้ร้อยละ 48.78 อาเจียนร้อยละ 46.34 ปวดมวนท้องร้อยละ 35.37 ปวดศีรษะร้อยละ 30.49 ถ่ายเหลวเป็นมูกร้อยละ 15.85 และถ่ายเป็นมูกเลือดร้อยละ 4.88

อาหารที่ผู้เข้าค่ายรับประทานร่วมกัน ตั้งแต่วันที่ 1-3 กุมภาพันธ์ 2559 ส่วนใหญ่จะมีส่วนประกอบของเนื้อไก่และเลือดไก่เป็นหลัก อาหารที่ผู้เข้าค่ายรับประทานเป็นอาหารที่ทางค่ายจัดเตรียมให้โดยการจ้างประกอบอาหาร ผู้รับจ้างจะเป็นคนจัดซื้อวัตถุดิบทุกวันและจ้างแม่ครัวหมั่นเวียนมาประกอบอาหาร จากการสอบสวนเพิ่มเติมพบว่า แม่ครัว 4 ราย ไม่มีอาการป่วย ทีม SRRT ได้เก็บตัวอย่าง Rectal swab ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษในโรงพยาบาลจำนวน 16 ราย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการตรวจพบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ในผู้ป่วย 11 ราย ได้เก็บตัวอย่าง Rectal swab แม่ครัว 4 ราย ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* 1 ราย และได้เก็บตัวอย่างอาหาร 2 ชนิด คืออาหารมื้อเย็นของวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2559 คือ แกงส้ม และลาบไก่ รวมทั้งน้ำผลไม้ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบเชื้อก่อโรค

ทีมสอบสวนโรคโรงพยาบาลชัยภูมิได้ดำเนินการให้ความรู้เรื่องอาหารเป็นพิษแก่แม่ครัวและผู้เข้าค่ายฯ รวมทั้งปรับปรุงสุขาภิบาล การจัดเก็บขยะ น้ำเสีย ย้ายที่ล้างจาน และวางภาชนะวิธีการเก็บอาหารปรุงสุก ให้ถูกหลักสุขาภิบาล

2. ผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสซิกา 3 ราย จังหวัดอุดรธานี ผู้ป่วยทั้งหมดขณะป่วยอาศัยอยู่ที่ตำบลแซแล อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผู้ป่วยรายแรกเป็นเพศชาย อายุ 24 ปี อาศัยอยู่ที่หมู่ 4 บ้านเหล่าใหญ่ เริ่มป่วยวันที่ 9 มกราคม 2559 ด้วยอาการไข้จากการสอบถามมารดาผู้ป่วยให้ประวัติว่า ผู้ป่วยมีผื่นคันและตาแดงก่อนไปทำงานที่ไดหวัน วันที่ 10 มกราคม 2559 เวลา 20.00 น. เดินทางออกจากสนามบินสุวรรณภูมิถึงสนามบินนานาชาติเฝ้าหยวนประเทศไต้หวัน เวลาประมาณ 22.00 น. ด่านตรวจคนเข้าเมืองสนามบินนานาชาติเฝ้าหยวน ประเทศไต้หวัน ตรวจพบมีไข้สูง จึงถูกกักตัวไว้ และพบว่าผู้ป่วยมีอาการปวดศีรษะรุนแรง เจ้าหน้าที่ด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศได้ตรวจหาการติดเชื้อเดงกี ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบเชื้อ ภายหลังหน่วยงานศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ (CDC) ของไต้หวัน ได้ตรวจพบการติดเชื้อไวรัสซิกา จึงรายงานผลให้กับกระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2559 จากการสอบสวนเพิ่มเติมของทีมสอบสวนโรคพบว่า ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ 26 ธันวาคม 2558-8 มกราคม 2559 ผู้ป่วยมีประวัติเดินทางระหว่างภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร เพื่อติดต่อดำเนินการต่าง ๆ ในการเดินทางไปทำงานต่างประเทศ และหมู่บ้านที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่และบริเวณที่ทำงานจะอยู่ใกล้บริเวณจุดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด คือ หอนางนันทะเลบัวแดง ซึ่งจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติจำนวนมาก ทีมสอบสวนโรคได้ติดตามค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในหมู่บ้าน พร้อมกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดในพื้นที่พบผู้ป่วยอาการสงสัยเข้าข่ายการเฝ้าระวัง 15 ราย จากการเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการพบผู้ติดเชื้อไวรัสซิกา 1 ราย โดยทราบผลเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559 จากตัวอย่างปัสสาวะที่ส่งตรวจ ผู้ป่วยเป็นเพศชาย อายุ 16 ปี บ้านเหล่าใหญ่ โดยเป็นผู้ป่วยที่กำลังรักษาโรค Leukemia มาได้ 3 ปี โดยตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2559 เริ่มมีอาการเจ็บป่วยมาเป็นระยะ วันที่ 11 มกราคม

2559 ไปโรงพยาบาลกุมภวาปี ด้วยอาการไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดศีรษะ แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นหลอดลมอักเสบ วันที่ 22 มกราคม 2559 ไปรับการตรวจคัดกรองผู้ที่มีอาการผิดปกติ ผลการตรวจปัสสาวะพบเชื้อไวรัสซิกา จากการค้นหาผู้ที่มีอาการสงสัยในครอบครัวเพิ่มเติม และเก็บตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติ 5 ราย ผลการตรวจพบเชื้อไวรัสซิกา 3 ราย มีอาการป่วย (ปวดกล้ามเนื้อ มีไข้ ปวดตามข้อ และมีผื่น) 1 ราย และไม่มีอาการ 2 ราย

ทีม SRRT ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และเขต ได้ลงพื้นที่ติดตามค้นหาผู้ที่มีอาการสงสัย คัดกรองหญิงตั้งครรภ์ สํารวจแหล่งลูกน้ำยุงลาย พ่นสารเคมีกำจัดยุงลายในหมู่บ้าน และให้ความรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสซิกา

3. สถานการณ์โรคและภัยที่น่าสนใจในประเทศไทย

3.1 สถานการณ์โรคไข้เลือดออก (รวม 3 รหัสโรค) ของประเทศไทย จากข้อมูลการเฝ้าระวังโรค (รง. 506) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-6 กุมภาพันธ์ 2559 พบผู้ป่วยทั้งหมด 6,667 ราย (เพิ่มจากสัปดาห์ที่ผ่านมา 1,538 ราย) เสียชีวิต 3 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 10.24 ต่อประชากรแสนคน อัตราตาย 0.0015 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 0.04 กลุ่มอายุที่พบอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด ได้แก่ 5-14 ปี (24.67) รองลงมา ได้แก่ 15-24 ปี (18.65) จังหวัดที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร (29.43) สมุทรสาคร (24.63) นครปฐม (23.90) ระยอง (20.31) และภูเก็ต (18.50) ภาคกลางมีอัตราป่วยสูงสุด 15.67 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา ได้แก่ ภาคใต้ (10.41) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (6.97) และภาคเหนือ (5.93)

3.2 สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย วันที่ 1 มกราคม-9 กุมภาพันธ์ 2559 พบผู้ป่วย 9,045 ราย อัตราป่วย 13.89 ต่อแสนประชากร เสียชีวิต 1 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.1 ขณะนี้จำนวนผู้ป่วยและสัดส่วน ILI มีแนวโน้มสูงขึ้น คาดว่า

จำนวนผู้ป่วยในเดือนกุมภาพันธ์ 2559 จะพบผู้ป่วยจำนวน 11,000 ราย และเดือนมีนาคมคาดว่าจะพบผู้ป่วยจำนวน 9,000 ราย จังหวัดที่ควรมีการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา นครปฐม เชียงใหม่ อุดรธานี พะเยา พิษณุโลก ระยอง และนครราชสีมา

3.3 สถานการณ์มือ เท้า ปาก ประเทศไทย วันที่ 1 มกราคม-9 กุมภาพันธ์ 2559 พบผู้ป่วย 3,960 ราย อัตราป่วย 6.08 ต่อแสนประชากร ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต จังหวัดที่ควรมีการเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างใกล้ชิด พะเยา เชียงราย พิษณุโลก กรุงเทพมหานคร พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี ระนอง และพัทลุง

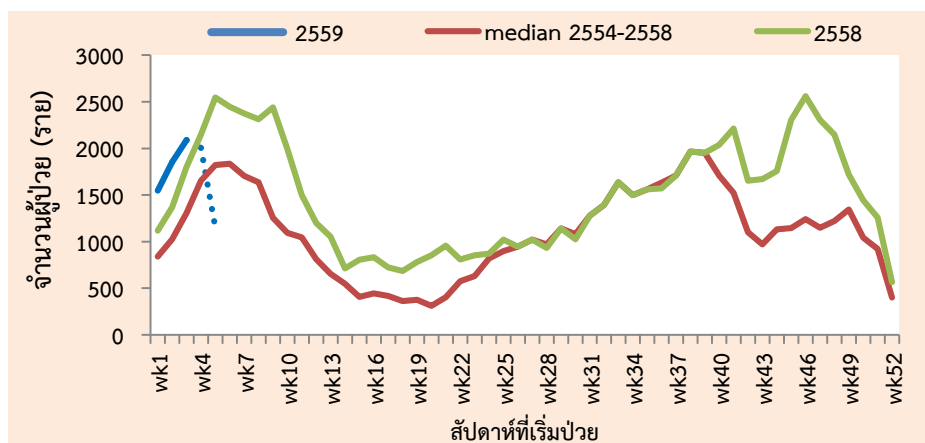
สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2559 มีรายงานผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง รวมทั้งสิ้น 1,638 ราย เสียชีวิต 587 ราย ประเทศที่มีรายงานผู้ป่วยจำนวน 26 ประเทศ โดยระหว่างวันที่ 22 - 27 มกราคม 2559 พบผู้ป่วยรายใหม่ในประเทศซาอุดีอาระเบียจำนวน 5 ราย

สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสซิกา

ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลก ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2559 พบว่า ระหว่างเดือนมกราคม 2557 จนถึงปัจจุบัน (ปี พ.ศ. 2559) มีรายงานผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสซิกาใน 39 ประเทศทั่วโลก และยังพบว่าแนวโน้มการระบาดอย่างต่อเนื่อง มีรายงานของกลุ่มผู้ป่วยที่มีภาวะศีรษะเล็กแต่กำเนิด และ/หรือ ผู้ป่วยกลุ่มอาการกิลแลง-บาร์เร ใน 6 ประเทศ (บราซิล เฟรนช์โปลินีเซีย เอลซัลวาดอร์ เวเนซุเอลา โคลัมเบีย และซูรินาเม) ทั้งนี้ยังไม่หลักฐานยืนยันว่าโรคติดเชื้อไวรัสซิกามีความเชื่อมโยงกับภาวะดังกล่าว

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่ รายสัปดาห์ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558-2559 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปี